

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ПРОМИСЛОВОЇ АВТОМАТИКИ ТА
ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
ТЕХНОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Педагогічною радою

ФКПАІТ ОНТУ

від 05.09.2023 р. протокол № 1

голова Педагогічної ради,

директор ФКПАІТ ОНТУ

Ольга ЄПУР

Введено в дію наказом

ФКПАІТ ОНТУ

від 05.09.2023 р., № 58-01 «Про

введення в дію положень

фахового коледжу»

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО ОБЛАШТУВАННЯ ТА ЕКСПЛУАТАЦІЮ НАЙПРОСТІШИХ УКРИТТІВ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

1. Загальні положення

1.1. **Найпростіше укриття цивільного захисту** – це фортифікаційна споруда, цокольне або підвальне приміщення, інша споруда підземного простору, в якій можливе тимчасове перебування людей з метою зниження рівня комбінованого ураження від небезпечних чинників, а також від засобів ураження в особливий період.

Найпростіші укриття складають фонд захисних споруд цивільного захисту і належать до засобів колективного захисту.

1.2. В умовах надзвичайного (воєнного) стану найпростіші укриття, незалежно від форми власності, мають бути у **постійній готовності** до використання за призначенням.

Військова адміністрація під час воєнного стану має правові підстави встановлювати порядок використання об'єктів фонду захисних споруд, незалежно від форми власності та підпорядкування, в тому числі і в закладах освіти.

1.3. Облаштування і взяття на облік як найпростіших укриттів підземних і наземних будівель і споруд, а також інших об'єктів – здійснюється шляхом проведення заходів організаційного характеру (огляду або оцінки стану готовності та технічної інвентаризації).

Відповідно до Кодексу цивільного захисту України заклади освіти можуть використовувати для укриття учасників освітнього процесу об'єкти фонду захисних споруд інших суб'єктів господарювання на договірних засадах.

Заклади освіти можуть ініціювати створення комісій відповідними органами влади та залучення до їх складу необхідних фахівців з метою обстеження або розширення об'єктів для укриття учасників освітнього процесу і персоналу.

1.4. Найпростіші укриття підлягають регулярному обстеженню та технічній інвентаризації на предмет готовності.

Результати обстеження та інвентаризації оформлюються актами за спеціальною формою, де визначаються можливості використання, виявлені недоліки, пропозиції щодо їх усунення.

2. Перелік небезпечних чинників, захист від яких має забезпечуватись укриттям:

Під час обстеження найпростіших укриттів цивільного захисту Відокремленого структурного підрозділу «Фаховий коледж промислової автоматики та інформаційних технологій Одеського національного технологічного університету» (ФКПАІТ ОНТУ) необхідно враховувати вимоги щодо забезпечення захисту у них співробітників та учасників освітнього процесу, від таких небезпечних чинників:

- дії повітряної ударної хвилі при застосуванні звичайних засобів ураження та побічної дії сучасної зброї масового ураження;
- дії звичайних засобів ураження (стрілецької зброї, уламків ручних гранат, артилерійських боєприпасів, авіаційних бомб, ракет та «Дронів»;
- загроза руйнування (аварії) інших будівель, споруд, інженерних мереж, які розташовані у безпосередній близькості від об'єктів ФКПАІТ ОНТУ, що може призвести до травмування або загибелі осіб, що підлягають укриттю;
- зовнішнього іонізуючого випромінювання (у разі радіоактивного забруднення місцевості).

3. Укриття має відповідати таким основним вимогам:

З метою забезпечення захисту населення від небезпечних чинників надзвичайних ситуацій та організації його життєзабезпечення, захисні споруди ФКПАІТ ОНТУ мають відповідати таким основним вимогам:

- розміщуються у підвальному (підземному) або цокольному поверхах;
- розташовуються у складі основної будівлі ФКПАІТ ОНТУ або у безпосередній близькості до неї (рекомендовано до 100 м);
- не розміщуються поруч з великими резервуарами із небезпечними хімічними, легкозаймистими, горючими та вибухонебезпечними речовинами, водопровідними та каналізаційними магістралями, руйнування яких може призвести до травмування або загибелі осіб, що укриваються;

- не зазнають негативного впливу ґрунтових, поверхневих, технологічних або стічних вод, електроструму, плісняви;
 - забезпечені електроживленням, штучним освітленням, системами водопроводу та каналізації. За відсутності водопостачання і каналізації вони повинні мати окремі приміщення для встановлення виносних баків для нечистот, біотуалетів;
 - не мають великих отворів у зовнішніх огорожувальних конструкціях, наявні отвори (крім дверних) забезпечують можливість їх закладки (мішками з піском або ґрунтом, бетонними блоками, цегляною кладкою, захисними щитами);
 - забезпечені не менше ніж двома евакуаційними виходами, один з яких може бути аварійним.
- У найпростішому укритті місткістю до 50 осіб допускається наявність одного евакуаційного виходу;
- через приміщення, призначені для укриття, не проходять водопровідні та каналізаційні магістралі, інші магістральні інженерні комунікації (за винятком внутрішньобудинкових інженерних мереж). Приміщення мають рівну підлогу, придатну для встановлення лав, нар, інших місць для сидіння та лежання;
 - у приміщеннях не допускається зберігання легкозаймистих, хімічно та радіаційно небезпечних речовин, небезпечного обладнання, що не підлягає демонтажу або не може бути демонтоване у термін до 24 годин;
 - висота приміщень об'єктів, зокрема дверних отворів, становить не менше 2 м (допускається не менше 1,8 м, якщо це було передбачено проектною документацією на її будівництво), а до виступаючих частин окремих будівельних конструкцій та інженерних комунікацій (за винятком дверних отворів) – не менше 1,4 м. Ширина дверних отворів становить не менше ніж 0,9 м (допускається не менше 0,8 м., якщо це було передбачено проектною документацією на її будівництво). Перетинання дверних отворів будівельними конструкціями або інженерними комунікаціями не допускається;
 - отвори при входах (виходах) закриваються посиленими дверима із негорючих матеріалів (металевими або дерев'яними, оббитими залізом) або захисними екранами (кам'яними, цегляними або залізобетонними) на висоту не менше 1,7 м;
 - основні приміщення, призначені для укриття, мають примусову або природну вентиляцію;
 - забезпечується вільний доступ осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення (для закладів освіти з наявністю зазначеної категорії осіб) або є технічна можливість дообладнання для забезпечення такого доступу у термін до 24 годин;
 - об'єкт перебуває у задовільному санітарному та протипожежному стані (відповідно до норм протипожежних та санітарних правил);
 - забезпечено необхідні захисні властивості для захисту від звичайних засобів ураження та зовнішнього іонізуючого випромінювання.

4. Обладнання найпростішого укриття.

Місткість найпростішого укриття вираховується з розрахунку 0,6-1,0 м² площі основних приміщень на одну особу, що укривається.

Обладнання найпростіших укриттів має забезпечувати можливість безперервного перебування в них населення впродовж не менше 48 годин.

З цією метою найпростіші укриття забезпечуються:

- місцями для сидіння (лежання) - лавками, нарами, стільцями, ліжками тощо. Можливо передбачати розміщення працівників та учасників освітнього процесу на наявних засобах (стільцях, лавках, ліжках), що використовуються під час освітнього процесу, а також інших засобах, зокрема спортивних матах, карематах (килимках туристичних) за умов можливості їх використання на підлогах відповідних приміщень та забезпечення площі на одну особу, яка підлягає укриттю, на рівні не менше 1 м²;

- ємностями з питною (з розрахунку 2 л на добу на одну особу, яка підлягає укриттю) та технічною водою (за відсутності централізованого водопостачання).

Розміщення зазначених ємностей дозволено передбачати в основних приміщеннях (для розміщення осіб, що підлягають укриттю);

- контейнерами для зберігання продуктів харчування;
- виносними баками, що щільно закриваються, для нечистот (для неканалізованих будівель і споруд), розміщених у спеціально призначених для цього приміщеннях;
- резервним штучним освітленням (електричними ліхтарями, свічками, газовими лампами тощо) та електроживленням;
- первинними засобами пожежогасіння (відповідно до встановлених норм для приміщень відповідного функціонального призначення);
- засобами надання медичної допомоги;
- засобами зв'язку і оповіщення (телефоном, радіоприймачем, доступом до широкопasmового інтернету, встановлення Wi-Fi - пристроїв тощо);
- шанцевим інструментом (лопатами штиковими та совковими, ломачами, сокирами, пилами-ножівками по дереву, по металу тощо).

За змоги, найпростіші укриття забезпечуються додатковим обладнанням, інструментами та інвентарем відповідно до норм, установлених для захисних споруд.

5. Позначення найпростішого укриття.

Біля вхідних дверей до найпростішого укриття має вивішуватися табличка розміром 50x60 см з написом «МІСЦЕ ДЛЯ УКРИТТЯ». На ній необхідно зазначати адресу місця розташування споруди, її балансоутримувача, адресу і місце зберігання ключів.

Зразок табличок та покажчиків руху до них надано у додатку 1 до Вимог щодо утримання та експлуатації фонду захисних споруд цивільного захисту, затверджених наказом МВС.

Крім того, повинне бути проведене маркування найпростіших укриттів розпізнавальними знаками (емблемами) міжнародного гуманітарного права – міжнародним розпізнавальним знаком цивільної оборони.

Примітка: Положення розроблене з урахуванням установчих документів:

1. Кодекс цивільного захисту України, стаття 32, частина 2.
2. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.02.2022 р. № 181-р «Про запровадження та забезпечення заходів правового режиму воєнного стану в Україні».
3. Рекомендації міжвідомчої робочої групи МОН України згідно з наказом МОН України від 05.07.2023 р. № 818.
4. Державні будівельні норми України «Захисні споруди цивільного захисту» ДБН В.2.2-5: 2023

Положення розроблено робочою групою коледжу у складі:

Заступник директора з АГР

Наталія ГАВРИЛОВА

Відповідальний за Цивільний захист

Віктор СТАМБОЛЦЯН

Юрисконсульт

Юлія АЛЕКСЄВА